

Reviewer: Eve Van Dael, FARO

<p>Naam toolkit</p>	<p><i>Handreiking Roerend Religieus Erfgoed (SKKN). Praktisch hulpmiddel bij het waarderen en herbestemmen van religieuze voorwerpen</i> Ontwikkeld door voormalig Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland en Catharijnenconvent</p>
<p>Aard van het erfgoed</p>	<p>Roerend Religieus Erfgoed: bijzonder want in een levende context gebruikt; nationale erfgoed want religie bepaalt in grote mate mee de (Nederlandse) cultuur en identiteit</p>
<p>Gebruik</p>	<p>Stappenplan praktijkvoorbeelden</p>
<p>Aanleiding/vraagstelling</p>	<p>Herbestemmen, maar ook erfgoedbeheer</p>
<p>Beschikbare tijd</p>	<p>“Relatief korte periode” p. 13 Inventariseren en waarderen: 35 à 40 obj/dag Enkele maanden Bij taakverdeling is afweging over kwaliteit en beschikbare tijd of budget doorslaggevend</p>
<p>Registratiegraad/graad van waardering</p>	<p>Actualiseer wanneer nodig; een geactualiseerd inventarisrapport is de basis voor alle vervolgstappen (bij sluiting vd RKK kerk is inventarisatie zelfs vereist), bijlage <i>handleiding inventariseren</i>: noodzakelijk: inzicht in de samenstelling, omvang en waarde van de collectie; geeft ook andere nuttige doeleinden op (o.a. calamiteiten, verzekering, educatie, ...) – door vrijwilligers of uitbesteed aan deskundigen voor korter tijdsbestek. Waarderen volgens <i>Waarderingskader</i>. Selectie voor herbestemmen of afstoten best in nauwe samenwerking met erfgoedsspecialist. <u>De resultaten van de waardebeoordeling worden verwerkt in het inventarisrapport.</u> Inventarisatie en voorselectie liefst met erfgoedsspecialist (en dit zo vroeg mogelijk)</p>

<p>Volume</p>	<p>Archieven en bibliotheken van kloosters en kerken vallen buiten de Handreiking (wel losse boeken kunnen gewaardeerd worden)</p>
<p>Sterke punten</p>	<ul style="list-style-type: none"> * sensibilisering Instructiefilm https://youtu.be/3_OSLvoX4Yk trailer https://youtu.be/hgxL1ccEelg *stap 1.7 (voorbereiding): denk aan communicatie + stap 6.3 (afronden): alle betrokken partijen informeren *geeft 2 definities: religieus erfgoed – roerend religieus erfgoed + opsomming objecten in de grijze zone *adressenbestand relig en jurid. instellingen *procedure voor herbestemming *waarden worden omschreven *praktijkvoorbeelden *tips voor fotograferen van relig. objecten
<p>Zwakke punten</p>	<ul style="list-style-type: none"> *Geeft reeds in inleiding aan vooral in geval van fusie of reorganisatie te ondersteunen - herbestemmen of afstoten *waarderingskader gaat uit van objectniveau en 100% inventarisatiegraad + actualisatie *waardebepaling opgenomen in inventarisrapport, dus geen aparte grid !! *waardering kent voorselectie *eindbeoordeling actuele waarden staat los van die van de historische waarden, afh van vervolgtraject * geen pdf/exell van invul waarderingsformulier
<p>Invuldocumenten/sjablonen</p>	<ul style="list-style-type: none"> *Uitvouwbaar schematische weergave stappenplan (voorbereiden – inventariseren – waarden – selecteren en opstellen bestemmingsplan – uitvoeren bestemmingsplan: herbestemmen en afstoten – afronden) en ook schema van waarderingsproces: geeft enkele overzicht, niets in te vullen *voorbeelden van ingevulde waarderingsformulieren

Vergelijking met de basisnormen	
Basisnormen stelling 1: Waarderen doe je met voorkennis	vooraf procedures en richtlijnen aftoetsen; beschrijf het doel
Basisnormen stelling 2: Waarderen is een project:	stel projectteam samen
Basisnormen stelling 3: Waarderen doe je niet alleen	kan alleen, maar bij voorkeur met erfgoedsspecialist, zo klein mogelijk, + afgevaardigde kerkgemeenschap /vertegenwoordiger eigenaar: beide perspectieven vullen elkaar aan
Basisnormen stelling 4: Waarderen doe je met een brede blik	eerst de actuele waarden (geloofsgemeenschap), dan pas de historische waarden op lokaal/reg of nationaal niveau: kerkhistorisch, alg. historisch en kunsthistorisch)
Basisnormen stelling 5: Waarderen is een middel voor een beargumenteerd cultureel erfgoedbeheer- en beleid:	niets
Basisnormen stelling 6: Waarderen is een transparant en verantwoord proces	documenteer alle stappen, achteraf controleerbaar; gevoelig en belangstellend: open en heldere communicatie binnen het hele traject, woordvoerder: onrust zakt; combineren van deskundigheden in waarderingsproces

Verwijzing naar onroerend religieus erfgoed Handreiking religieus erfgoed, van kerkelijk gebruik tot herbestemming (2008)

Handreiking roerend religieus erfgoed: - **stappenplan voor herbestemming en afstoting van religieuze voorwerpen (~Lamo)**

- **waarderingskader roerend religieus erfgoed**

https://youtu.be/3_OSLvoX4Yk instructiefilm handreiking roerend religieus erfgoed (12'56")

<https://youtu.be/hgxL1ccEelg> trailer handreiking roerend religieus erfgoed (3'36")

De aanleiding kan invloed hebben op de uitkomsten van het Stappenplan. Afhankelijk van het doel van de waardering kan de erfgoedsspecialist per voorwerp een behouds-, herbestemmings- of afstotingsadvies geven.

bestemmingsplan: op basis van het inventarisatierapport,
waarderingresultaten,
herbestemmings- of afstotingsadvies.

Financiële waarde valt buiten waarderingkader, maar kan wel ter sprake komen bij verkoop of verzekering van objecten (herbestemming)

Ensemblewaarde: samenhang door historische continuïteit
samenhang door samenstelling
samenhang door totaalontwerp
samenhang door herkomst